

YOSHLAR O'RTASIDA UMMUMMILIY QADRIYATLARNING AHAMIYATI

<https://doi.org/10.5281/zenodo.19504623>

Mansurova Zarina Nurmat qizi

Osiyo xalqaro universiteti magistri

Annotatsiya

Yoshlar ta'lim-tarbiyasi har qanday jamiyat taraqqiyotida, kelajak avlodlar ongi va qadriyatlarinishakllantirishda tamal toshi hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan yosh avlod tarbiyasidamilliyqadriyatlarning o'rni katta. Milliy qadriyatlarimiz yoshlarning ma'naviy-axloqiy, ijtimoiyvamadaniyrivojlanishiga yo'l ko'rsatuvchi, ularda o'zlikni anglash, o'z jamiyati va merosiga daxldorlik, mas'uliyattuyg'ularini singdiruvchi kompas bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar

Ta'lim-tarbiya, intellektual qobiliyatli yosh avlod, milliy qadriyat, urf-odat, an'analar, ma'naviy yetuklik, ma'naviy boylik.

Kirish

Mamlakatimizda mustaqilligimizning ilk davrlaridanoq, yoshlar ta'lim tarbiyasi hamda ma'naviy dunyoqarashini boyitish borasida amalga oshirilayotgan keng ko'lamli va samarali islohotlar va uning ahamiyati masalalari tahlil etilgan. Milliy qadriyatlarni asrab-avaylash va ularga yetkazish yoshlarni zamonaviy dunyo murakkabliklarida o'z madaniy o'ziga xosligining mohiyatiga asoslanib borish uchun zarur vositalar bilan jihozlashda muhim ahamiyatga ega. Bu qadriyatlarni ta'lim tarbiya tizimiga singdirish orqali biz nafaqat ajdodlarimizning an'analarini e'zozlash, balki yoshlarni jamiyatimiz kelajagini shakllantirishning faol ishtirokchisi bo'lishga tayyorlaymiz.

Birlik, hurmat, bag'rikenglik va yaxlitlik g'oyalarini o'zida mujassam etgan milliy qadriyatlarimiz yoshlarning o'z fe'l- atvorini shakllantirish, ular duch kelishi mumkin bo'lgan axloqiy ikkilanishlarni engish uchun mustahkam poydevor bo'lib xizmat qiladi. Ularning madaniy merosi va merosi haqida tushunchaga ega bo'lish orqali biz yoshlarga o'z o'tmishining boyligini qadrlash va barkamol va inklyuziv kelajak sari harakat qilish imkoniyatini beramiz. Ta'lim millat kelajagini shakllantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi va bu o'zgarishlarning zamirida jamiyatni belgilab beruvchi asosiy qadriyatlar va an'analar yotadi. Yoshlar tarbiyasi sharoitida milliy qadriyatlarni yetkazish va asrab-avaylash mas'uliyatli, odob-axloqli, madaniyatli shaxslarni tarbiyalashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Milliy qadriyatlarimiz nafaqat madaniy o'zligimizni aks ettiruvchi, balki yoshlarning ma'naviy-axloqiy kompasini shakllantiradigan, ularda g'urur, hurmat va o'z merosiga sadoqat tuyg'ularini shakllantiradigan yetakchi tamoyil bo'lib xizmat qiladi. Milliy qadriyatlarimiz jamiyatimiz asosini tashkil etuvchi e'tiqod, urf-odat va ideallarni o'zida mujassam etgan. Ushbu qadriyatlarni ta'lim tizimiga kiritish orqali biz yosh avlodda ularning ildizlari, tarixi va jamoaviy o'ziga xosligini chuqur qadrlash tuyg'usini singdiramiz. Milliy qadriyatlarni o'rganish va singdirish orqali yoshlarda milliy o'zlikni anglash va umumiy maqsadni ko'zda tutuvchi mustahkam tuyg'ularni uyg'otuvchi, o'ziga tegishlilik, birdamlik va madaniy davomiylilik tuyg'ulari shakllanadi.

Qolaversa, milliy qadriyatlarimiz yoshlarga zamonaviy hayot murakkabliklarida yo'l-yo'riq ko'rsatuvchi ma'naviy kompas vazifasini o'taydi. Yoshlar tarbiyasini halollik, halollik, hurmat va rahm-shafqat tamoyillariga asoslash orqali biz nafaqat individual xarakterning rivojlanishiga yordam beramiz, balki o'zaro tushunish va bag'rikenglik asosida qurilgan ahil va barkamol jamiyatni tarbiyalaymiz.

Maqsad. Milliy qadriyatlar – bu xalqning tarixiy, madaniy va ma'naviy merosi bo'lib, avloddan avlodga o'tib kelgan an'ana, urf-odat va odob-axloq qoidalaridan iborat. Ushbu qadriyatlar yoshlar tarbiyasida asosiy rol o'ynab, ularni shaxs sifatida shakllantirishda, jamiyatda o'z o'rnini topishda va milliy o'zlikni anglashda katta ahamiyatga ega. Quyida milliy qadriyatlarning o'quvchi yoshlar tarbiyasidagi ahamiyati haqida, milliy qadriyatlar o'quvchi yoshlar tarbiyasida asosiy tamoyillardan biri bo'lib, ularni har tomonlama rivojlangan, ma'naviy boy va o'z xalqiga, vataniga sodiq insonlar qilib tarbiyalashdan eborat.

MATERIALLAR VA METODLAR: o'quvchi yoshlar tarbiyasida milliy qadriyatlarning o'rni juda katta va muhim ahamiyat kasb etadi. Milliy qadriyatlar – bu xalqning tarixiy, madaniy va ma'naviy merosi bo'lib, avloddan avlodga o'tib kelgan an'ana, urf-odat va odob-axloq qoidalaridan iborat. Adabiyotlar va ilmiy manbalar: milliy qadriyatlar haqida ilmiy kitoblar, maqolalar va dissertatsiyalar; o'zbek xalqining tarixiy, madaniy va ma'naviy merosi haqida adabiyotlar; tarbiya va pedagogika sohasidagi nazariy va amaliy manbalar. Rasmiy hujjatlar va normativ aktlar: O'zbekiston Respublikasining ta'lim tizimi bilan bog'liq qonunlar, qarorlar va farmonlar; maktabgacha, umumiy o'rta, o'rta maxsus va kasb-hunar ta'limi bo'yicha davlat dasturlari va o'quv rejalari.

MUHOKAMA VA NATIJALAR: muhokama milliy qadriyatlarning o'quvchi yoshlar tarbiyasidagi o'rni haqida olib borilgan tadqiqotlar va tahlillar quyidagi asosiy natijalarni ko'rsatdi. Milliy o'zlikni anglashning kuchayishi: tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, milliy qadriyatlar yoshlar orasida o'z xalqining tarixiy, madaniy

va ma'naviy merosiga bo'lgan qiziqishni oshiradi. Bu esa yoshlarning milliy o'zlikni anglash va milliy g'urur hissini rivojlantiradi.

Natijalar tadqiqotlar natijasida quyidagi asosiy xulosalar chiqarildi: milliy qadriyatlar yoshlar tarbiyasida muhim rol o'ynaydi; milliy qadriyatlar ta'lim jarayonida faol qo'llanilishi zarur; oila va jamiyatning roli katta; milliy qadriyatlar globalizatsiya davrida ham muhimdir; praktik tavsiyalar ishlab chiqish zarur. O'quvchi yoshlar tarbiyasida milliy qadriyatlarni faol qo'llash bo'yicha metodik qo'llanmalar va amaliy tavsiyalar ishlab chiqish va tarqatish zarur. Bu pedagoglar va tarbiyachilarga samarali ishlash imkonini beradi.

Milliy qadriyatlar o'quvchi yoshlar tarbiyasida ajralmas qism bo'lib, ularning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishiga katta hissa qo'shadi. Milliy qadriyatlar orqali yoshlar o'z xalqining tarixini, madaniyatini va an'alarini chuqurroq anglab, ularning davomchisi bo'lib yetishadi. Shu sababli, milliy qadriyatlarning yoshlar tarbiyasidagi o'rnini tushunish va ularga e'tibor qaratish muhim ahamiyat kasb etadi.

XULOSA: Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, kelajak avlodning xulq-atvori, o'zligi va ma'naviyatini shakllantirishdamilliy qadriyatlarimizning yoshlar tarbiyasida tutgan o'rni beqiyosdir. Madaniy merosimizga nisbatan g'urur, hurmat va mas'uliyat tuyg'ularini singdirish orqali biz yoshlarni o'z an'alariga asoslangan holda zamonaviy dunyoning murakkabliklarida harakat qilish uchun zarur vositalar bilan jihozlaymiz. Milliy qadriyatlarning ta'lim tizimiga integratsiyalashuvi o'tmish, bugun va kelajak o'rtasida ko'prik vazifasini o'taydi, yoshlarda davomiylik va daxldorlik tuyg'ularini tarbiyalaydi. Madaniy merosimizni o'rganish va qadrlash orqali yoshlarda o'zligini chuqur anglash, jamiyatimizni boyitib turuvchi xilma-xillikka hurmat tuyg'usi shakllanadi. Qolaversa, birdamlik, bag'rikenglikvafuqarolik faolligi kabi qadriyatlarni ta'kidlab, biz o'z jamiyatiga ijobiy hissa qo'shadigan, adolatvatenglik tamoyillarini qo'llab-quvvatlovchi ijtimoiy ongli va axloqiy jihatdan mas'uliyatli fuqarolaravlodini tarbiyalaymiz. Biz kelajakka nazar tashlar ekanmiz, yoshlar tarbiyasi yo'nalishinshakllantirishda milliy qadriyatlar muhim rol o'ynashini tan olishimiz zarur. Madaniymerosimizniyetkazish va asrab-avaylashga ustuvor ahamiyat berish orqali biz kelajak avlod dunyo muammolarigahalollik, mehr-oqibat va kuchli maqsad tuyg'usi bilan qarshi turishga tayyor bo'lishinista'minlaymiz. Milliy qadriyatlarimiz yanada barkamol, inklyuziv va madaniy boy jamiyat sari yo'lniyoritib, yo'l ko'rsatuvchi nur bo'lib xizmat qiladi. Yoshlar qalbi va ongida ana shuqadriyatlarnimustahkamlashga sodiqlik bilan biz kelajak avlodlar uchun yanada porloq va istiqbolli kelajakkayo'lochamiz.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Ibragimova G., To'raqulov X.A., Alibekova R. "Milliy Istiqlol g'oyasi: Asosiy Tushuncha va tamoyillar" Fani bo'yicha yordamchi uslubiy qo'llanma. - Toshkent: Cho'lpon, 2003.
2. Pedagogika // A.K.Munavvarovning Umumiy tahriri ostida. - Toshkent, O'qituvchi, 2012
3. Jo'raqulov F., Qosimov N. O'zbekistonda davlat boshqaruvi rivojlanishining tarixiy va zamonaviy asoslari. - Toshkent. Turon zamin ziyo, 2016. - 100 B.
4. Farmonova, M. Qadriyatlar-ma'naviy kamolot asosi. - Toshkent: "Tasvir nashriyot uyi", 2019, 36 b.
5. Qoraboyev U., Soatov G'. O'zbekiston madaniyati. - Toshkent: Tafakkur bo'stoni, 2011. - B. 196.
6. Farmonova, M. Qadriyatlar-ma'naviy kamolot asosi. - Toshkent: "Tasvir nashriyot uyi", 2019, 36 b.